Stand der Maan.

5 November. VOLLE MAAN.
13 » LAATSTE KWARTIER.
20 » NIEUWE MAAN.
25 » EERSTE KWARTIER.

Watergetijden.

	Hoog Water.	Laag Water.
14 ZATURDAG	's mor. 12-51	's av. 6-51
15 ZONDAG.	» 1-42	» 7-42
16 MAANDAG.	» 2-33	» 8-33
17 DINGSDAG.	» 3-24	» 9-24

SURINAAMSCHE COURANT.

N°. 91. Zaturdag den 14den November. A°. 1835.

PARAMARIBO.

Advertentien.

PARAMARIBO, den 11 November 1835.

Op den 8sten dezer, aan boord van het Nederlandsch Schip *Susanna Maria*, in de rivier *Suriname*, tusschen de Waag en de Plattebrug, opgehaald zijnde een ANKER, p.m. zwaar 600 Nederlandsche Ponden; zoo wordt, wie daarop eenig regt van eigendom vermeend te hebben, uitgenoodigd daarvan vóór ultimo dezer maand kennis te geven aan

De Havenmeester,
R. H. ESSER.

(42159) Wordt bij publicke inschrijving aan den meestbiedende (mits goedgekeurd wordende), ter *koop* aangeboden, van de plantaadje *le Mastrouge:*

35 vaten SUIKER.

Om voor rekening en risico van den Kooper te worden afgehaald.

De inschrijvings-billetten zullen aangenomen worden ter Griffie van het Geregtshof, tot Donderdag den 19den dezer, als wanneer dezelven den daarop volgenden Vrijdag, den 20sten, om *half* 9 uren des morgens, door Heeren Gecommitteerde Raden zullen geopend worden.

Paramaribo, 13 November 1835.
J. L. VAN TOLL c. s.

(42118) Heden over *zes* weken, dag en datum nader te bepalen, zullen de ondergeteekenden, ten huize van den Vendumeester A. SALOMONS, publiek doen opveilen:

Het *HUIS* en *ERF*, gelegen aan de *Gravenstraat*, L. DN. 36; aankomende den uitlandigen Heer P. J. POHL. De bewijzen van eigendom en koop-conditien, zullen *drie* dagen vóór den verkoop bij gemelden Vendumeester ter *visie* liggen. Inmiddels is hetzelve op *favorable voorwaarden*, UIT DE HAND TE KOOP.

Paramaribo, den 12 November 1835.
RICHD. O'FERRALL JR. qq.
L. POHL qq.

Mijn hartelijk geliefde Man, den Heer HENDRIK GOUDMAN, vierd mij heden namiddag *half vier* ten, in den Ouderdom van 37 Jaren, Maanden en 1 Dag, door den Dood ontrukt.

Een langdurig smertlijk lijden, maakte zijn het voor mij, noch beide jeugdige Kinderen, en zijne verdere betrekkingen zoo dierbaar Leven, een einde! hij is voor ons niet meer! doch alleen de Godsdienst, en Gods ondoorgrondlijke wijze beschikking en beter weten, sterke ons zoo wij hopen, in deeze voor ons zwaare slag! te wel overtuigd zijnde, van de deelneming in treurig Sterfgeval, van ieder weldenkende, die met deszelfs inborst en edele handelingen bekend is geweest.

Paramaribo den 13 November 1835.
De Weduwe H. GOUDMAN
(42117) Geboren BLEIJ.

Van de Steenfabriek
WOLFFSHIJVER,
worden tot *civiele* prijs, STEENEN te *Koop* aangeboden. — Adres ten Kantore van

H. M. WOLFF DE FRIDERICI.
(42155)

AANTEEKENINGEN UIT HET DAGBOEK EENS REIZIGERS.

Een nacht op den berg van St. Bernard.

Het was in het begin van de maand Augustus en reeds vrij laat op den dag, toen ik mijn logement te Martigny verliet, in de hoop van nog vóór zonneondergang het vermaarde Klooster van den grooten St. Bernard te bereiken. Reeds lang had ik eene geheime zucht gevoeld om die wereldberoemde plaats, of liever die bewonderenswaardige honden te zien, waaraan zich in mijnen geest duizenden romantische denkbeelden hechtten.

De afstand van Martigny naar den grooten St. Bernard is van omtreeks tien uur gaans. Wij waren nog niet verre gevorderd in de kloven der omvergestorte rotsen, door welke onze weg liep, toen de brandende hitte der zon, die den geheelen dag op dezen weg gestaan had, mij eene vermoeidheid en eenen dorst deed gevoelen, als waarvan ik te voren nog nimmer eenig denkbeeld had gehad. Bij elke beekje, bij elke bron, die ik op mijnen weg ontmoette, haastte ik mij, mijnen driehoekigen lederen beker te vullen en dronk regt hartelijk.

Toen mijn gids dit bemerkte, zeide hij mij, dat alle springfonteinen aan deze oostelijke zijde van het defilé sterk met lood doortrokken waren, en dat, indien ik daarvan bleef voortdrinken, ik het klooster nimmer levend zoude kunnen bereiken. Aan iemand, wiens lippen smachten en wiens keel van dorst uitdroogt, terwijl er van alle kanten overvloed van water was, het drinken te verbieden, scheen mij eene dwaasheid toe, en ik vroeg den gids, of, daar er geen vergif in den kouden stroom der Drance was, die over haar rotsachtig bed bruiste en schuimde, ik dan niet zonder gevaar uit dien stroom zoude kunnen drinken? Dit stemde hij toe, zeggende, dat deze een der weinige stroomen was, uit welke men in alle veiligheid drinken kon; maar hij wist te zelfder tijd dat, wegens de diepte der oevers, het bijna onmogelijk zoude zijn de rivier zoo nabij te komen om er uit te drinken.

Tot ongeveer ten twaalf ure liep de weg in dezelfde rigting, en wij waren alzoo aan de volle hitte der ochtendzon blootgesteld. Toen sloeg de weg over den stroom heen, en zoo lang dus de zon bleef schijnen, hadden wij daarvan al de ongemakken. Een ander niet geringer ongemak was, dat de weg klimmende bleef en hoe langs hoe steiler werd, tot dat zelfs de leeuwrikken geheel verdwenen, een zeker teeken van de hoogte in den bergpas, welken wij bereikt hadden. Wij waren nog twee uren gaans van het klooster verwijderd; de nog af te leggen weg was steil en hobbelig en liep door groote rotsbrokken, die langs alle kanten verspreid lagen in de kleine vlakten, door welke de weg kronkelt. De plantengroei houdt hier geheel op; de natuur is hier eenzaam en verlaten. Wanneer ook eens bij toeval eene plant wortel schiet gedurende de weinige zonnige dagen, die dit land van mist en nevelen beschijnen, spoedig wordt zij van daar weggerukt door de lavina's en rotsbrokken, die onophoudelijk van de hoogte naar beneden vallen en al hetgeen hier in den weg staat, in den afgrond mede rukken, om spoedig daarop weder door nieuwe puin bedekt te worden.

Het gezigt dezer woestijn, alsmede de snel toenemende koude der lucht, en de zekerheid, dat ik op de nog af te leggen twee uren gaans zelfs geene hut zoude ontmoeten, noopten mij tot het inspannen van al mijne krachten, vooral wanneer ik naging al hetgeen mijne voornaamste reisgenoot zoude hebben te verduren, indien ons de nacht te midden dezer woestijn overviel. Ik wierp haar nog eenen dubbelen, warmen reismantel om, en trachtte door eene geveinsde vertooning van kracht haren moed op te wekken.

Eindelijk ging de zon onder; toen deze verdween volgde terstond de nacht, en de duisternis begon ons met al hare ijsselijkheden te omringen. Gelukkiglijk echter liep onze weg nu niet meer over de zwarte, donkere rotsen, maar over massa's en velden van witte en glinsterende sneeuw. Na een stilzwijgen van eenige minuten riep de gids de hartverblijdende mare uit: »Nog eenen hoek om, en dan zijn wij bij het klooster." Met hernieuwden moed gingen wij derhalve vooruit, en na de met sneeuw bedekte rots voorbij te zijn getrokken, hadden wij terstond het gezigt op het gebouw, dat wij slechts flaauw zien konden, doch hetwelk zeer uitgebreid scheen te zijn; men zag lichten aan onderscheidene der vensters in den voorgevel. Alvorens wij nog het gebouw bereiken konden, kwamen uit hetzelve onderscheidene personen met lichten te voorschijn, en de edele honden kwamen kwispelstaartende ons op hunne wijze regt hartelijk welkom heeten.

Spoedig werden wij door de gastvrije monniken zelven omringd en op de vriendschappelijkste wijze verwelkomd. Zij leidden ons naar de deur des kloosters, hielpen ons afstijgen en voerden ons in eene groote zaal, waar wij trillende van koude, afgemat, uitgehongerd en uitgeput aankwamen, en waar spoedig alles tot ons gemak en tot onze verkwikking in gereedheid was gebragt. Het plotselinge kontrast van het laatste oogenblik had werkelijk iets betooverends; geene minuut was het geleden, en wij waren half bevroren, ellendige droevige reizigers op onzen treurigen weg naar eene onbekende schuilplaats, door velden van sneeuw en over bergen van ijs. Thans stonden wij in eene ruime zaal; die tot in hare verst afgelegene hoeken door een prachtig vuur verlicht was, waar de opeengestapelde takkebossen met hunne vrolijke vlam, die uit den ruimen

haard in de hoogte steeg, een voorteeken waren van de gulle, onbekrompene gastvrijheid, die in deze edele instelling heerscht. Eene groote tafel werd tot een' ruimen maaltijd in gereedheid gebragt; glazen glinsterden over hare geheele uitgestrektheid, dertig tot veertig flesschen wijn stonden naast en zoo vele borden, en omtrent een twintigtal reeds vroeger aangekomene gasten stonden op om ons te verwelkomen en geluk te wenschen met onze behoudene aankomst. De goede monniken kondigden ons aan, dat het avondmaal terstond zoude worden toegediend.

Na eenige oogenblikken in de zaal vertoefd te hebben, gingen wij elk naar ons slaapvertrek, werwaarts de monniken ons zelven geleidden, om zoodanige toebereidselen te maken als eenige oogenblikken zouden veroorloven. Ook hier vond ik nieuwe stof tot bewondering. In het vertrek, dat voor ons bestemd was, vonden wij een helder brandend houtvuur, eenen overvloed van heet water, een uitmuntend groot ledekant met roode merinossen gordijnen, een voortreffelijk vederbed, en alle andere gemakken, welke de vermogendste inwoners van steden in hunne eigene slaapkamers zouden kunnen verlangen. Ik stond in den letterlijken zin des woords verbaasd; waarheen wij ons ook wendden, zagen wij rondom ons in dit gebouw, geplaatst als het ware onder eeuwige sneeuw en op het hoogste gedeelte der Alpen, gemakken en zelfs eene pracht, welke wij dikwijls in de eerste hôtels van Parijs of zelfs in de sierlijk gemeubileerde logementen in de Duitsche steden niet ontmoet hadden.

Toen wij nu in de algemeene zaal terug keerden, vonden wij eene menigte schotels met warme spijzen reeds op tafel opgedischt, en onze verschijning was voor elk het teeken om te gaan zitten. Ik roep de getuigenis in van allen, die immer in het klooster van den Grooten St. Bernard gehuisvest zijn geworden, om te verklaren of zij immer eene betere keuze en verscheidenheid van spijze gevonden hebben, dan onder dit gastvrije dak. Er waren schotels naar elks bijzonderen smaak of eetlust toebereid, vleesch en groeten in den grootsten overvloed, maar geene zucht om te schitteren, niets overbodigs; *genoeg en niet te veel* scheen de regel van het huis te zijn.

Er wordt de grootste zorgvuldigheid vereischt, om al dezen overvloed te behoorlijken tijde aan te schaffen, en denzelven in eene woestijn als die, waarin het klooster gelegen is, te bewaren en goed te houden. Al de noodzakelijkheden en aangenaamheden des levens, die voor ons uitgespreid stonden; het hout voor het vuur; het voeder voor het vee; zware en omslagtige artikels, alles wordt en muilezels van ver afgelegene valleijen en van de nog verder afgelegene vlakten van Italië aangevoerd.

Ik heb wijd en zijd geheel Europa doorreisd, en heb vruchten in bijna alle steden van Italië, te Florence, Lucca, Pisa, Genua en Napels, gegeten; maar ik durf gerustelijk zeggen, dat ik nergens perziken, pruimen en druiven genuttigd heb, heerlijker van geur dan die, welke ik dezen avond in het klooster van St. Bernard at. Evenmin heb ik ergens iemand gevonden, die gedienstiger en voorkomender was dan de monnik, welke op dien dag met de zorg over de vreemdelingen bestemd was. Ongeveer te half elf ure begaven wij ons allen naar onze afzonderlijke vertrekken. De vermoeijenissen van den dag hadden mij meer dan voorbereid voor het genot van het kostelijke bed, dat mij hier wachtte. Des morgens, vond ik het vuur in mijne kamer helder branden, en ik geloofde, dat de scherpe berglucht mijnen eetlust niet weinig had gaande gemaakt. Een heerlijk ontbijt stond gereed in de vroolijke zaal, waar wij daags te voren het avondmaal hadden gehouden.

Na het ontbijt geleide ons dezelfde vriendelijke en tevens schrandere monnik naar een kabinet van Romeinsche munten en oudheden, gevonden in de puinhoopen van eenen kleinen tempel, die eens nabij deze plek had gestaan. Naauwelijks echter waren wij den hoofdingang uitgetreden, of wij werden omringd door wolken; wij noemden dit een nevel, maar het was een nevel, als waarvan ik mij nimmer eenig denkbeeld had kunnen vormen. Slechts op weinige ellen afstands konden wij volstrekt niets zien. Eene rots, die met het voetpad, waarop wij gingen, eenen scherpen hoek vormde, omdraaijende, stoorden wij, of liever traden wij bijna op eenen edelen arend; met eenen geweldigen gil sprong hij op, en alvorens wij van onze verbazing terug gekomen waren, had hij reeds wolken doorkliefd, en zweefde welligt met uitgestrekte vlerken in het schitterende licht der zon. Wij gingen verder naar de ruïne; doch vroegere bezoekers hadden daarvan reeds alle steenen en brokken marmer medegenomen, die immer tot dezelve hadden behoord.

Naar het klooster terug keerende, bezochten wij de kerk, en vroegen naar de bus der aalmoezen; en daar wij allen als vorsten waren onthaald geworden, hoop ik, dat geen onzer in deze bus eene mindere som gestort heeft, dan de gastvrijheid, waarmede men ons behandeld had, zoo ruimschoots verdiende. Er was echter buiten ons niemand in de kerk; wij zouden dezelve derhalve hebben kunnen verlaten, ook zonder eenen enkelen stuiver te geven, of geheel en al uit het klooster hebben kunnen vertrekken, zonder de kerk te bezoeken, en dus zonder het geringste bewijs onzer erkentelijkheid achter te laten.

Doch er waren hier geene fooijen aan bedienden uit te reiken, geene rekeningen te betalen; de bediening, spijze en drank behoefden in geenen deele te zwichten voor hetgeen men in de beste Europesche logementen aantreft, ook in diegene, welke daarvoor bekend staan; en dit alles ging hier gepaard met de meest voorkomende beleefdheid en zonder de minsten schijn van voorbereiding. Zoodanig is de inrigting van het regt vermaarde klooster van den grooten St. Bernard, en zoodanig is de getuigenis, welke de dankbare reiziger, die eens die onbekrompene gastvrijheid aldaar genoten heeft, daarvan met gansche harte aflegt.

Doch ik heb reeds lang op die vermaarde plek verwijld, en moet thans, hoe ongaarne ook, daarvan afstappen; doch niet alvorens van onze viervoetige lievelingen afscheid genomen en hen nog eens geliefkoosd te hebben. Een hunner, die bereids alleen onderscheidene levens gered had, muntte boven de overige uit, en was, wegens zijne meerdere schranderheid en moed, met den naam van den *onwaardeerbare* bestempeld. De grootste dankbaarheid waren de reizigers aan dit edele dier verschuldigd; de anecdoten, welke men van hetzelve verhaalde; waren aangenaam en verrassend. Ook zijne drie makkers ontvingen hunnen welverdienden lof; maar zij waren jonger en hadden zoo vele diensten niet kunnen bewijzen.

Wij konden te naauwernood van deze sterke, schrandere, zachtaardige en belangwekkende honden scheiden, wij liefkoosden hen nog eene geruime poos, en vertrokken toen, opgeruimd en welgemoed. Later vernamen wij met hartelijk leedwezen, dat hun volgend lot zeer treurig was. Omtrent vier maanden nadat wij het klooster verlaten hadden, werden zij door eene plotselinge en onverwachte sneeuw-lavina, die door eenen rukwind in beweging werd gebragt, in de vreesselijke diepte van den afgrond medegerukt en aldaar bedolven om nimmer weder te voorschijn te komen; een enkele hunner werd slechts gered, van de overige werd nimmer meer iets gehoord. Geene gebeurtenis zoude immer eene grootere ontsteltenis in het klooster hebben kunnen te weeg brengen dan dit treurige voorval; het was in eenige opzigten onherstelbaar; want zoodanig was de gevaarlijke toestand der bergpassen, dat het voor de monniken onmogelijk zoude geweest zijn, hunne twee of drie nog overblijvende honden van Martigny en Sion te doen komen. En zelfs wanneer zij kwamen, was er een groot tijdsverloop noodig, alvorens de schranderheid dezer dieren toereikende oefening zoude hebben bekomen om het voetspoor van menschen te volgen onder de sneeuw, nadat dezelve dagen en weken achtervolgens gevallen was, en dus geen voetpad meer zigtbaar had gelaten.

Het zoude even gemakkelijk zijn met een schip door den diksten nevel te stevenen, terwijl noch zon, noch maan, noch sterren weken lang zigtbaar zijn, als in eenen sneeuw-storm den weg over dezen berg te vinden. En echter zullen deze dieren, in weerwil van al de moeijelijkheden, den weg met schranderheid en zekerheid opsporen. Bergen kunnen naar beneden rollen, zoo als zulks bij deze gelegenheid geschiedde, eene plotselinge verandering van wind kan in één oogenblik dwarrelwinden van sneeuw doen ontstaan of eene lavina naar beneden storten, en de getrouwe gidsen kunnen zelven aldaar eenen dood vinden, aan welken zij zoo dikwijls ongelukkige reizigers onttrekken; doch dit alles zijn slechts toevalligheden, en het is te bewonderen, dat de honden zoo dikwijls de gevaren ontgaan, aan welke zij elken dag even zeer blootgesteld zijn; — zij loopen over onzigtbare afgronden en onder overhellende sneeuw-massa's, waar geen voet dan de hunne zelfs op een vierde uur afstands durft te naderen, en waar de minste wind soms toereikende zoude zijn om bergmassa's naar beneden te rukken en hen in het verderf te storten.

Op onze reis naar het klooster hadden wij een laag klein steenen gebouw, omtrent ¼ uur gaans beneden den top van den weg, niet opgemerkt. Bij onze terugkomst, een groot venster open, doch sterk getralied vindende, keek ik naar binnen, en zag drie doode ligchamen uitgestrekt op den grond liggen. Het eene had aldaar nog slechts negen maanden gelegen, en was dat van eenen Italiaan, vermoedelijk een' muilezeldrijver, en daar deze gewoonlijk donker van kleur zijn, konde ik geen verschil tusschen het levende geslacht en het voor mij liggende doode ligchaam ontdekken. De twee anderen waren nog donkerder van kleur, en hadden daar het eene twee jaren, het andere bijna drie jaren gelegen; de kleederen van laatstgenoemden waren bijna geheel vergaan, het vel van het gelaat en de zigtbare hardheid der spieren herinnerden mij de oude gelooide ossenhuiden, welke men voor zoolleder gebruikt, en die dikwijls de rimpels, enz. van het menschelijke gelaat vertoonen. De gelaatstrekken waren nog alle zigtbaar, en, naar ik mij verbeeld, ook duidelijk kenbaar, zeker althans die van den Italiaan. Deze ligchamen waren door de honden onder de sneeuw ontdekt geworden en daar dezelve niet opgevraagd werden en geheel onbekend waren, legde men dezelve hier neder, om des noods nog te kunnen herkend worden, met dezelfde kleederen aan, waarmede men hen gevonden had. De graad van koude in deze hooge streken is zoodanig, dat ligchamen, die hier geplaatst worden, nimmer vergaan. Met der tijd droogen zij uit als mumiën; maar deze is ook de eenige verandering, welke zij immer ondergaan; daarom blijven dezelve hier liggen, tot dat zij aan derzelver gelaatstrekken of kleederen niet langer herkend kunnen worden, wanneer men dezelve, nog niet opgevraagd zijnde, behoorlijk begraaft.

Ter Drukkerij van de Gezusters SERRIES.